УЗУНМЎЙЛОВ ҚЎНҒИЗЛАРНИНГ (COLEOPTERA: CERAMBYCIDAE) ОЗУҚА ЎСИМЛИКЛАРИ БИЛАН БИОЦЕНОТИК АЛОҚАЛАРИ

Исломжон Илхомжонович Зокиров
Биология фанлари доктори
Фарғона давлат университети биология кафедраси доценти

Акмалжон Акбарович Маърупов
Фарғона давлат университети биология кафедраси ўқитувчиси

Давронжон Шарибжонович Султонов
Фарғона давлат университети биология кафедраси ўқитувчиси

Оббосхон Собитхонович Азамов
Фарғона давлат университети биология кафедраси ўқитувчиси

АННОТАЦИЯ

Мақолада Фарғона водийси узунмўйлов қўнғизларининг дендрофил ўсимликлар билан биоценотик алоқалари баён этилган. Ушбу ҳудудда 81 тургa мансуб мўйловдорлар учрайди. Улар 36 турдаги мевали ҳамда манзарали дарахт ва буталарда озиқланади. Қўнғизларнинг трофик ихтисослашувига кўра полифаглар - 8 тур (9,9%), Олигофаглар – 9 тур (11,1%) ва монофаглар эса 7 тур (8,6%)дан иборат. Фарғона водийсида мевали боғлар, манзарали дарахтлар аллеялари ва ҳиёбонларнинг кўплиги мўйловдор қўнғизларнинг доимий равишда турли йўналишларда (оммавий, барқарор ва тасодифий) кўпайиб бориши ва тарқалишига имкон беради.

Калит сўзлар. Олигофаг, монотипик, антропоген, полифаг, қайрағоч, X.namanganensis, биогеоценоз, acer, Cerambycidae.

ABSTRACT

The article gives information on bicenotic relations of longhorn beetles and host plants in the Fergana Valley. There are 81 species longicorn beetles in this territory. The identified longhorn beetles feed on 36 species of fruit and ornamental trees and shrubs in the valley. According to the trophical specialization of beetles, polyphages consist of 8 species (9.9%), oligophages – 9 species (11.1%) and monophages – 7 species (8.6%). The abundance of orchards, alleys of ornamental trees and alleys in the Fergana Valley allows longhorn beetles to constantly multiply and reproduce and spread in different directions massively, stably and randomly.

Keywords: Oligophagous monotypic, anthropogenic, polyphagous, limestone, X.namanganensis, biogeocenosis, acer, Cerambycidae.